

Ul. grada Vukovara 271/II, 10 000 Zagreb, Tel.: +385 (01) 5508-410, Fax: +385 (01) 5508-403, arhitekti@arhitekti-hka.hr
www.arhitekti-hka.hr

Klasa: 010-07/17-01/01
Urbroj: 505-01-17-1
U Zagrebu, 27. studenog 2017. godine

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE**

n/r dr. sc. Nina Obuljen Koržinek, ministrica
Runjaninova 2
10 000 Zagreb

Predmet: Prijedlog izmjena odredbi Pravilnika o uvjetima za fizičke i pravne osobe radi dobivanja dopuštenja za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, br. 74/03 i 44/10) koje se odnose na vremensko ograničenje dopuštenja za obavljanje određenih poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara
- dostavlja se!

Poštovana,

Hrvatska komora arhitekata (u daljnjem tekstu: Komora) je pravna osoba s javnim ovlastima osnovana temeljem Zakona o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju („Narodne novine“, br. 78/15; u daljnjem tekstu: Zakon o komori) s ciljem čuvanja ugleda, časti i prava ovlaštenih arhitekata, ovlaštenih arhitekata urbanista, ovlaštenih voditelja građenja arhitektonske struke i ovlaštenih voditelja radova arhitektonske struke.

Komora, temeljem Zakona o komori, promiče, zastupa i usklađuje zajedničke interese svojih članova pred državnim i drugim tijelima u zemlji i inozemstvu te se skrbi o tome da članovi Komore savjesno i u skladu sa zakonom i javnim interesom obavljaju svoje poslove i pri tome štite i unapređuju hrvatsku graditeljsku baštinu i vrsnoću izgrađenog prostora u skladu s posebnim propisima.

Potaknuti upitima članova, obraćamo vam se s prijedlogom preispitivanja i ukidanja:

vremenskog ograničenje od pet (5) godina na koje se daje dopuštenje za obavljanje određenih poslova zaštite i očuvanja kulturnih dobara (u daljnjem tekstu: dopuštenje) za fizičke i pravne osobe,

Referentna odredba Pravilnika o uvjetima za fizičke i pravne osobe radi dobivanja dopuštenja za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (u daljnjem tekstu: Pravilnik), članak 12. st. 1 i st. 2.

Obrazloženje

Poslove istraživanja, proučavanja, čuvanja, restauriranja, konzerviranja, održavanja, obnove i korištenja kulturnih dobara mogu obavljati samo specijalizirane pravne i fizičke osobe određene člankom 100. st. 1. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, br. 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15 i 44/17; u

Ul. grada Vukovara 271/II, 10 000 Zagreb, Tel.: +385 (01) 5508-410, Fax: +385 (01) 5508-403, arhitekti@arhitekti-hka.hr
www.arhitekti-hka.hr

daljnjem tekstu: Zakon) koje ispunjavaju uvjete određene Pravilnikom kojega je donio ministar kulture uz prethodnu suglasnost ministra gospodarstva sukladno članku 100. st.2. Zakona.

Rješenje kojim se dopušta obavljanje određenih poslova zaštite i očuvanja kulturnih dobara donosi Ministarstvo kulture i daje se na vrijeme od pet (5) godina, temeljem članka 12. Pravilnika koji glasi:

„Članak 12.

Dopuštenje iz članka 11. stavka 1. ovoga Pravilnika daje se na vrijeme od pet godina, a osoba kojoj je ono izdano može 6 mjeseci prije isteka važenja dopuštenja Ministarstvu kulture podnijeti zahtjev za njegovo produljenje.

Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka rješava se na način i po postupku kao i zahtjev iz članka 8. ovoga Pravilnika.“

Smatramo da je sustav dodjele dopuštenja potrebno uskladiti s Poglavljem III. – Sloboda poslovnog nastana pružatelja usluga, Odjeljkom 1. – Ovlaštenja Direktive 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o uslugama na unutarnjem tržištu od 12. prosinca 2006. (SL L 376, 27. 12. 2006.; u daljnjem tekstu: Direktiva) posebno člancima 9. – sustavi ovlašćivanja i 11. - trajanje ovlaštenja.

Članak 9. Direktive određuje da sustav ovlašćivanja ne smije biti diskriminirajući, dok članak 11. Direktive propisuje uvjete za trajanje ovlaštenja u kojem se navodi da ovlaštenje koje se dodjeljuje pružatelju usluga ne smije biti vremenski ograničeno osim u slučajevima ako se ovlaštenje automatski produljuje ili ako podliježe isključivo trajnom ispunjavanju zahtjeva, ako je broj raspoloživih ovlaštenja ograničen zbor prevladavajućeg razloga javnog interesa ili ako se vremensko ograničenje ovlaštenja može opravdati prevladavajućim razlogom od javnog interesa, pri čemu se ne dovodi u pitanje opoziv, odnosno oduzimanje ovlaštenja ukoliko više nisu ispunjeni potrebni uvjeti.

Smatramo da se vremensko ograničenje dopuštenja ne može pravdati „prevladavajućim razlogom od društvenog interesa“ (eng. „overriding reasons relating to the public interest“) na način definiran člankom 4. t. 8. Direktive, budući da je isti ispunjen samim institutom dopuštenja, a što se ovim prijedlogom ne dovodi u pitanje.

Članci 9. i 11. Direktive glase:

„Članak 9.

Sustavi ovlašćivanja

1. Pristup ili izvođenje uslužne djelatnosti ne podliježe sustavu ovlašćivanja, osim ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(a) sustav ovlašćivanja nije diskriminirajući u odnosu na dotičnog pružatelja;

(b) potreba za sustavom ovlašćivanja opravdava se prevladavajućim razlogom od društvenog interesa (eng. „overriding reasons relating to the public interest“);

(c) postavljeni cilj ne može se ostvariti manje strožim mjerama, a posebno zato što provođenje naknadne inspekcije ne bi bilo stvarno učinkovito jer je prekasno.

Ul. grada Vukovara 271/II, 10 000 Zagreb, Tel.: +385 (01) 5508-410, Fax: +385 (01) 5508-403, arhitekti@arhitekti-hka.hr

www.arhitekti-hka.hr

2. U izvješću iz članka 39. stavka 1. države članice navode i obrazlažu svoje sustave ovlašćivanja pokazujući njihovu usklađenost sa stavkom 1. ovog članka.

3. Ovaj se odjeljak ne odnosi na one aspekte sustava ovlašćivanja koje izravno ili neizravno uređuju drugi akti Zajednice.“

„Članak 11.

Trajanje ovlaštenja

1. Ovlaštenje koje se dodjeljuje pružatelju ne smije biti vremenski ograničeno, osim ako:

(a) se ovlaštenje automatski produljuje ili ako podliježe isključivo trajnom ispunjavanju zahtjeva;

(b) je broj raspoloživih ovlaštenja ograničen zbog prevladavajućeg razloga od javnog interesa (eng. „overriding reasons relating to the public interest“);

Ili

(c) ako se vremensko ograničenje ovlaštenja može opravdati prevladavajućim razlogom od javnog interesa (eng. „overriding reasons relating to the public interest“).

2. Stavak 1. ne odnosi se na najdulje razdoblje u kojem pružatelj mora stvarno započeti svoju djelatnost nakon što dobije ovlaštenje.

3. Države članice zahtijevaju od pružatelja da pripadajuću kontaktnu točku iz članka 6. obavijesti o sljedećim promjenama:

(a) osnivanju društva kćeri čije djelatnosti ulaze u područje primjene sustava ovlašćivanja;

(b) promjeni njegova položaja, zbog čega više nisu ispunjeni uvjeti za dobivanje ovlaštenja.

4. Ovaj članak ne dovodi u pitanje mogućnost država članica da opozovu ovlaštenja, ako više nisu ispunjeni potrebni uvjeti.“

Nadalje, člankom 10. Direktive određeno je da se ovlaštenje, odnosno dopuštenje izdaje čim se odgovarajućim ispitivanjem utvrdi da su zadovoljeni uvjeti za ovlašćivanje, odnosno davanje dopuštenja.

U skladu s Direktivom se dodjeljuju ovlaštenja za obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja i gradnje na način propisan člancima 26. do 29. Zakona o komori. Članak 27. Zakona o komori, kojim su određeni uvjeti za upis u odgovarajući imenik i davanje ovlaštenja glasi:

„Uvjeti za upis u imenik ovlaštenih arhitekata, ovlaštenih arhitekata urbanista, odnosno ovlaštenih inženjera

Članak 27.

Pravo na upis u imenik ovlaštenih arhitekata, ovlaštenih arhitekata urbanista, odnosno ovlaštenih inženjera Komore ima fizička osoba koja kumulativno ispunjava sljedeće uvjete:

1. da je završila odgovarajući preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij i stekla akademski naziv magistar inženjer, ili da je završila odgovarajući specijalistički diplomski stručni studij i stekla stručni naziv stručni specijalist inženjer ako je tijekom cijelog svog studija stekla najmanje 300 ECTS bodova, odnosno da je na drugi način propisan posebnim propisom stekla odgovarajući stupanj obrazovanja odgovarajuće struke

2. da je nakon završetka odgovarajućeg diplomskog sveučilišnog studija ili nakon završetka odgovarajućeg specijalističkog diplomskog stručnog studija provela na odgovarajućim poslovima u struci najmanje dvije godine, da je nakon završetka odgovarajućeg diplomskog sveučilišnog studija ili odgovarajućeg specijalističkog diplomskog stručnog studija provela na odgovarajućim poslovima u struci najmanje jednu godinu, ako je uz navedeno iskustvo nakon završetka odgovarajućeg preddiplomskog sveučilišnog ili nakon završetka odgovarajućeg preddiplomskog stručnog studija stekla odgovarajuće iskustvo u struci u trajanju od najmanje tri godine, odnosno bila zaposlena na stručnim poslovima graditeljstva i/ili prostornoga uređenja u tijelima državne uprave ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te zavodima za prostorno uređenje županije, odnosno Grada Zagreba najmanje deset godina

3. da je ispunila uvjete sukladno posebnim propisima kojima se propisuje polaganje stručnog ispita.“

Kumulativnim ispunjavanjem sva tri uvjeta iz članka 27. Zakona o komori stječe se članstvo u Komori i pravo uporabe strukovnog naziva *ovlašteni arhitekt* ili *ovlašteni arhitekt urbanist*. Navedeno ovlaštenje je trajno, odnosno prestaje samo pod uvjetima propisanim člankom 34. Zakona o komori, koji glasi:

„Prestanak članstva u Komori

Članak 34.

(1) Ovlaštenom arhitektu, ovlaštenom arhitektu urbanistu, ovlaštenom inženjeru, ovlaštenom voditelju građenja, odnosno ovlaštenom voditelju radova prestaje članstvo u Komori:

- ako mu je oduzeta poslovna sposobnost*
- ako postane trajno zdravstveno nesposoban za obavljanje poslova*
- ako podnese zahtjev za prestanak članstva u Komori*
- ako je osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora dulju od šest mjeseci*
- ako mu je izrečena sigurnosna mjera zabrane obavljanja dužnosti ili djelatnosti*
- ako je stegovno kažnjen prestankom članstva u Komori*
- odlaskom u mirovinu ako to pisanim zahtjevom zatraži*
- smrću.*

(2) U slučaju prestanka članstva u Komori nadležno tijelo Komore rješenjem određuje brisanje člana iz imenika ovlaštenih arhitekata, ovlaštenih arhitekata urbanista, imenika ovlaštenih inženjera, imenika ovlaštenih voditelja građenja, odnosno imenika ovlaštenih voditelja radova.“

Slične odredbe sadržane su i u člancima 13. i 14. Pravilnika te omogućuju oduzimanje dopuštenja onima koji su svojim djelovanjem povrijedili propise kojima se uređuje područje zaštite i očuvanja kulturnih dobara.

Članci 13. i 14. Pravilnika glase:

„Članak 13.

Pravna ili fizička osoba kojoj je Ministarstvo kulture izdalo dopuštenje prema članku 11. i 12. ovoga Pravilnika, dužna je o svakoj promjeni glede ispunjavanja uvjeta propisanih ovim Pravilnikom, pisano obavijestiti Ministarstvo kulture u roku od 8 dana od nastanka promjene.

Na temelju obavijesti iz stavka 1. ovoga članka Stručno povjerenstvo će odlučiti o valjanosti dopuštenja, a ako ocijeni da više ne postoje uvjeti propisani ovim Pravilnikom, predložiti će Ministarstvu kulture donošenje rješenja kojim će utvrditi nepostojanje uvjeta za obavljanje određenih poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Na temelju pravomoćnog rješenja iz stavka 2. ovoga članka Ministarstvo kulture izvršiti će brisanje osobe iz Upisnika.

PREISPITIVANJE DOPUŠTENJA

Članak 14.

Na prijedlog inspektora ili stručnjaka iz područja zaštite i očuvanja kulturnih dobara Ministarstvo kulture može pristupiti preispitivanju izdanog dopuštenja.

Postupak preispitivanja izdanog dopuštenja provodi se na način propisan člankom 10. i 11. ovoga Pravilnika. O pokrenutom postupku preispitivanja Ministarstvo kulture dužno je bez odlaganja obavijestiti osobu čije će se dopuštenje preispitivati.

Kada u postupku preispitivanja Stručno povjerenstvo ocijeni da osoba više ne ispunjava uvjete propisane ovim Pravilnikom da postupa protivno odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ili poslove za koje ima dopuštenje ne obavlja sukladno pravilima struke, predložiti će Ministarstvu kulture donošenje rješenja kojim će se utvrditi nepostojanje uvjeta za obavljanje određenih poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Temeljem pravomoćnog rješenja iz stavka 3. ovoga članka Ministarstvo kulture izvršiti će brisanje osobe iz Upisnika.“

Smatramo da ukoliko je osoba jednom dokazala da ispunjava uvjete za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara navedeno znanje trajno posjeduje.

Vremenskim ograničenjem trajanja dopuštenja stavljaju se u neravnopravan tržišni položaj fizičke i pravne osobe koje zbog nemogućnosti nabave odgovarajućih poslova u proteklih pet (5) godina nisu bile u mogućnosti ugovoriti i odraditi posao na obavljanju određenih poslova zaštite i očuvanja kulturnih dobara, a time niti steći uvjete za produljenje istog čime gube pravo na obavljanje tih poslova iako i nadalje posjeduju stručna znanja i iskustvo.

U slučaju da pravna ili fizička osoba ne obavlja poslove u skladu sa Zakonom, moguće je pristupiti *preispitivanju dopuštenja*, na način propisan Pravilnikom, odnosno, primijeniti odredbe članka 14. Pravilnika. Ukidanjem vremenskog ograničenja na koje se izdaje dopuštenja ne dovodi se u pitanje preispitivanje odnosno oduzimanje dopuštenja na način propisan člankom 14. Pravilnika te isto i nadalje predstavlja učinkovit mehanizam oduzimanja dopuštenja osobi koja više ne ispunjava uvjete propisane Pravilnikom da postupi protivno odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ili poslove za koje ima dopuštenje ne obavlja sukladno pravilima struke.

Za kraj bismo željeli napomenuti da se rad članova Komore, odnosno ovlaštenih arhitekata, na poslovima zaštiti i očuvanju kulturnih dobara odvijaju u skladu s prethodno izdanim posebnim uvjetima i potvrdama glavnog projekta. Na spomenuti način nadležni Konzervatorski odjel Ministarstva kulture na čijem području se nepokretno kulturno dobro nalazi, ima neposredan i kontinuiran uvid u sve faze izrade potrebne projektne dokumentacije. Nadalje, u fazi izvođenja radova, nadležni Konzervatorski odjel Ministarstva kulture aktivno sudjeluje u nadzoru nad izvođenjem radova.

Iz navedenog proizlazi da su ovlašteni arhitekti u svom radu u fazi izrade potrebne projektne dokumentacije, kao i u ulozi nadzornih inženjera na gradilištu, pod kontinuiranim nadzorom od strane nadležnih Konzervatorskih odjela Ministarstva kulture čime se u značajnoj mjeri otklanja mogućnost profesionalne pogreške te omogućuje pravovremeno uočavanje i sankcioniranje prekršitelja.

Smatramo da se predloženom izmjenom Pravilnika ni na koji način ne dovodi u pitanje efikasnost zaštite kulturne baštine, odnosno da se istim ne dovodi u pitanje prevladavajući razlog od društvenog interesa, a istom se znatno olakšava rad i otklanjanju poteškoće s kojima se članovi Komore suočavaju u obavljanju dijela svoje profesionalne djelatnosti.

Zbog svega navedenog smatramo da je potrebno preispitati i ukinuti odredbe kojima se vremenski ograničava trajanje dopuštenja za obavljanje poslova zaštite i očuvanja kulturnih dobara. Molimo da razmotrite predložene izmjene koje imaju za cilj smanjenje regulatornih ograničenja kao i ukidanje zapreka razvoju uslužnih djelatnosti te da nas obavijestite o poduzetim radnjama.

S poštovanjem,

Predsjednica Hrvatske komore arhitekata

Željka Jurković, dipl. ing. arh.

Na znanje:

1. Gđa. Martina Dalić, potpredsjednica Vlade RH i ministrica gospodarstva, Vlada Republike Hrvatske, Trg Svetog Marka 2, 10000 Zagreb
2. Gosp. Mladen Cerovac, Predsjednik Vijeća Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja, Savska cesta 41/XIV, 10000 Zagreb